

lecho, DCEC/DECH).

De fet, la forma amb E està documentada en una glossa antiga: «*salectus: locus in quo salices sunt*» (CGL v, 146.14; també bastantes de *salictum*, CGL vii, 225). I així mateix ho tenim en un arcaic doc. p. 5 11arès, una butlla de 966, on s'anomenen possessions del monestir de Gerri, «in *salectis* ---» (Abadal, *Com. d. Pall. i Ribag.*, doc. 200, mal entès per ell com 'fonts salines' a la p. 53*).

En efecte, ja fora del domini català, el diftong eti- 10 mològic *ie(i)* (> cat. *i*) està comprovat per altres parlars pirinencs: *Sallieto* a l'Alt Isàvena (Visalibons, E.T.C. i, 130); hom assenyalà *saliêto* 'una mena de vímet' a Bielsa. *Le Sailleyt*, illa del Gave (14 k. ONO. d'Orthès), que P-Raymond (*Dic. Top. B-Pyr.*) aclareix 15 «ce nom s'applique à toutes les grèves des rivières»; d'on probablement també *le Saillets* «ruisseau qui se jette dans le Gave d'Aspe»; *Le Saillet* «saussaie à Ay-ròs» (alta Bigorra), que seria *Saleetum* en un doc. de c. 860 (*Livre Vert de Benac*, 172), probable errada de 20 còpia per *Salectum*; *salbêt* en altres parlars gascons (Palay; Rohlf, *Gc.*, p. 71). També a Suïssa: llegint la meva nota de *Top. Hesp.* II, 128, Schorta (*VRom.* vi, 84) aportà un *Saletg SALICTUM* prop de Coira.

Sumant-s'hi més sufixos col·lec.: «in casali vocato 25 des *salitar*» Elna a. 1296; «rota molendini que est in casali del *saliter*» ib. 1293, forma *saliter* que es repeteix en docs. d'Elna de 1311 i 1340. Mentre que un de 1503 menciona «un bosc nominat *la Salitosa*» (*InuLC*). Aquest col·lectiu reapareix entre Ribagorçana i Flami- 30 cell, amb el pas fonètic de *-osa* a *-ua*, exemplificat en aquella toponímia per dotzenes d'ess. (*La Vedua, La Bedoga = avetosa, Colatxoia, Argestues* etc.): Barranc de les *Salitues* a Sas de Benés. I reapareixent la E etimològica fora de l'accent: *La Saletua* a la Bastideta de 35 Corroncui.

Mentre que a l'Urgellet ho tenim en altres formes de collectius; *Saliteres* prop del Segre, al Pla de St. Tirs (1957). *Fonts de salits* a Soliva (entre Montanya- 40 na i Areny, 1957). «*Pas de la Salita* --- lo prat llarch antes *Salita* ---», cites del *DAG.*, Ss. xvii i xviii, cerd. (Prullans).

Salzet, V. *Saldes*

SAMÀ (amb *Samac*, *Samancot* i *Samba*)

Samà es localitza a la Costa de Ponent, almenys a Cambrils (també a Vilanova i altres on és recent). Ja 50 cridava l'atenció a A.M.Alcover (*BDLC* ix, 350).¹ «Parc *Samà*» entre Cambrils i Montbrí. A la costa de Cambrils hi ha la platja de *Samà* (o «del *Samà*»), presa per senyes de la gent de mar (M. T. Montanya, *Sitgetana-Rapitenca*, vol. II i III). També a Casac. l'ho- 55 me de mar que l'informà a Cambrils, deia, 1924, que el «mas del *Samà*» els serveix de «senya» des de mar. El *N.C.E.C.* ho dóna com un agregat s. v. Cambrils; com nom hi ha «l'antic palau *Samà*», a Vilanova, avui seu de l'Escola Pia.

La situació geogràfica no és desfavorable a un origen aràbic. A això ens indueix més clarament la forma d'un parònim, ja conegut des d'antic, *la Serra de Samac*, en el terme de Llanera, més a prop de Cal- 5 laf que de Solsona (prop de 20 k. més al Sud), on ja comencen a trobar-se alguns arabismes toponímics, i la grafia antiga és eloqüent: 1056, «ipsas Cruces ---, ipsa serra de *Zamac*», com afr. de Llanera (lleg. *Arx. Sols.*). Si partim de l'ar. *samağ* 'resina, goma' (clàssic i *RMA*)² s'explica tan bé la *-c* de la menció antiga com la pèrdua total d'aquesta fricativa aràbiga, so molt feble.

De fet *Samà* reapareix com nom d'una pda. munt. a Tibi (xxxv, 197.6).

Pròxim materialment al nom d'aquesta essència bos- cana, és el d'una mata també de vegades usada per apotecaris i remeis casolans: el 'saüc' ll. *SAMBÛCUS*. Aquest mot també va passar manllevat a l'ar. *sanbûq*, en pron. vg. *sâmbuq*. Doncs, d'aquest em sembla venir el nom de la pda. *La Samba* que vaig recollir a Balones (xxv, 70.15), en realitat calia segmentar *L'As- 10 samba* (ar. *as-sânbuq*). No em consten com feien el plural d'aquest mot els nostres moros, però com que vulgarment, i sobretot en mots manllevats, estaven molt afavorits els plurals en *-at*, podem suposar que fos *sanbûqât*, amb una *â* molt velar darrere de *-bu-* i del *q*: això pot explicar el nom d'un lloc d'Alcoi: el Racó de *Samankôt* en els afores, quasi dins la ciutat (xxxiv, 5.18, 9.22) (< *sambukot* × *samala*).

¹ Analitza *sa-mà* 'la mar', amb etim. tan fàcil com babaua, és clar. — ² I en Aben-albéitar i en Boqtor: Doxy (*Suppl.* i, 690).

Samac, V. *Samà*

SAMALÛS, SANARÛS amb *Semolué* i anàlegs

Noms de dos llocs menors del nostre Nordest, de forma paral·lela i d'origen anàleg.

SAMALÛS, llogaret de cases escampades al peu del Montseny, entre La Garriga i Cànoves, agr. a aquest municipi del Vallès. Serva el record dels dos il·lustres i savis amics i patriotes Josep M. Batista i Roca, i Mi- 45 quel Baltà i Botta, que hi tingueren la casa pairal.

PRON.: *səmalús*, allí mateix, 1923 ss.

MENCIONS ANT. 1002 i 1023: *Samaluz* (*Cart. St. Cugat* II, 135); 1040, testament del Bisbe d'Urgell: «--- Casserras --- Falcs --- *Samaluz* --- *Tagamanent* ---» (Villan., *Vi. Lit.* xx, 329); 1059, donació del Comte R. Bg. I d'un feu que era en els «term. parrochie S. F. de *Cudines*, S. M. de *Montbui* --- S. Fe. de *Aménola*, Sti. Andree de *Samalucio*, Sti. Ju. de *Liçan* ---» (*Li. Fe. Ma.*, § 301; I, 327.5); Butlla de 1098 per al mon. de St. Cugat: «de Meserata et *Samalus* et de Canoves ---» (imprès *Samatus*) (*MarcaH.*, 1204. 27); 1120: *Semalus* (*Cart. S. Cu.* III, 47); 1359: *Samalus* (*CoDoACA* XII, 13).

60 **SANARÛS**. Oït *sənarús* a St. Bernabé de les Tenes